

—
Dünya
Edebiyatı
Roman
—

Chimamanda Ngozi Adichie Yükselen Güneşin Ülkesinde

—
Çeviren:
Nur
Küçük
—

Chimamanda Ngozi Adichie, 1977'de Nijerya'da dünyaya geldi. 2003'te yayımlanan *Mor Amber* romanı 28 dile çevrildi, çoksatanlar listesinde yer aldı. Romanlarıyla çok sayıda saygın edebiyat ödülünü alan Adichie, 2012'de yaptı. "Hepimiz Feminist Olmalıyız" başlıklı TEDx konuşmasıyla gündem yarattı. Günümüzün saygın edebiyatçıları ve kamuoyunu etkileyen feminist aktivistleri arasında yer alan Adichie, *Boynunun Etrafındaki Şey*, *Yükselen Güneşin Ülkesinde*, *Amerikana* adlı kitaplarıyla geniş bir okuyucu kitlesinin beğenisini kazandı.

Yükselen Güneşin Ülkesinde

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Mor Amber
Feminist Manifesto
Keder Üzerine
Boynunun Etrafındaki Şey

YÜKSELEN GÜNEŞİN ÜLKESİNDE

Orijinal adı: Half of a Yellow Sun

© 2006, Chimamanda Ngozi Adichie. Tüm hakları saklıdır.

Yazan: Chimamanda Ngozi Adichie

Çeviren: Nur Küçük

Yayına hazırlayan: Aslı Güneş

Yayın hakları: © Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

İlk baskı: İthaki Yayınları, 2009

Doğan Kitap'ta 1. baskı / Şubat 2022 / ISBN 978-625-8090-22-2

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnş. San. Tic. A.Ş.

B.O.S.B. Mermerciler Sanayi Site 10. Cad. No: 15

Beylikdüzü-İstanbul

Tel: (0212) 422 79 29

Sertifika no: 52729

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Yükselen Güneşin Ülkesinde

Chimamanda Ngozi Adichie

Çeviren: Nur Küçük

Hiç tanımadığım büyükbabalarım Nwoye David Adichie ve Aro-Nweke Felix Odigwe savaştan sağ çıkamadılar.

İkisi de olağanüstü kadınlar olan büyükannelerim Nwabuo-
du Regina Odigwe ve Nwamgbafor Agnes Adichie ise yaşamlarını sürdürdüler.

Bu kitap onların anısına adanmıştır: *ka fa nodu na ndokwa*.

Ve Mellitus'a... her neredeyse.

Bugün hâlâ görüyorum onu...
Kurak ayların güneşi ve tozu altında
Kurumuş, incecik...
Tutkulu cesaretin ufacık kalıntılarında mezar taşı.

Chinua Achebe,
'Mango Seedling'den,
Christmas in Biafra and Other Poems

Birinci bölüm
Altmışların başı

Efendi biraz deliydi; yabancı ülkelerde kitap okuyarak uzun yıllar geçirmişti; ofisinde kendi kendine konuşur, selama karşılık vermediği olurdu ve çok kılıydı. Yolda yürürlerken Ugwu'nun teyzesi alçak sesle bunları söyledikten sonra ekledi: "Ama iyi adamdır. Çok çalışırsan, çok yemek yersin. Hatta her gün et bile yersin." Tükürmek için durdu; genzini temizlerken çıkan sesin ardından tükürüğü çimenlere düştü.

Ugwu hiç kimsenin, hatta birlikte yaşayacağı bu efendinin bile *her gün* et yediğine inanmıyordu. Ama teyzesiyle tartışamayacak haldeydi, çünkü içindeki umut, nefesini fazlasıyla kesiyordu ve köyden uzaktaki yeni yaşamını hayal etmekle meşguldü. Araba parkında kamyondan indiklerinden beri yürümelerine, üstelik öğlen güneş ensesini yakmasına rağmen aldırış etmiyordu. Bundan daha yakıcı güneşin altında, daha uzun saatler yürümeye hazırdı. Üniversite kapılarının yanından geçtikten sonra karşılına çıkan caddeler gibisini daha önce hiç görmemişti; bu son derece pürüzsüz, asfalt caddelere yanağını sürmek için şiddetli bir arzu duydu. Burada bungalovların gök rengine boyanmış olduklarını, iyi giyimli kibar beyler gibi yan yana durduklarını ve tepeleri dümdüz budanmış çitlerinin, yapraklarla örtülü masalar gibi göründüğünü kız kardeşi Anulika'ya tasvir etmeyi asla başaramazdı.

Teyzesi daha hızlı yürüyor, terliklerinden çıkan şlap şlap sesi sessiz caddede yankılanıyordu. Ugwu, teyzesinin de gitgide daha kızgın hale gelen kömür katranını terliklerinin incecik tabanları altında hissedip hissetmediğini merak etti. ODİM CADDESİ yazan tabelanın yanından geçerlerken, ne zaman çok uzun ol-

mayan bir İngilizce sözcük görse yaptığı gibi yine *cadde* sözcüğünü dudaklarını kıvıldatarak içinden okudu. Duvarlarla çevrili bir yerleşkeye girerlerken tatlı, sarhoş edici bir koku duydu; kokunun girişteki çalılığın üzerindeki küme küme çiçeklerden geldiğine emindi. Çalılar tepecikler gibi şekillendirilmişti. Çimenlik parlıyordu, kelebekler uçuşuyordu.

“Efendi’ye her şeyi hızla, *osiso-osiso* öğreneceğini söyledim” dedi teyzesi. Ugwu bu cümleyi ondan defalarca işitmiş olmasına rağmen dikkatle kafa salladı, teyzesi onun talihinin nasıl döndüğünün hikâyesini de defalarca anlatmıştı. Bir hafta önce matematik bölümünün koridorunu süpürürken Efendi’nin evde temizlik için çalıştıracağı bir uşağa ihtiyacı olduğunu söylediğini işitmiş ve kâtibinin ya da odacısının birini önermesine fırsat bırakmadan hemen yardımcı olabileceğini söylemişti.

“Hızla öğreneceğim teyze” dedi Ugwu. Garajdaki arabaya gözlerini dikmiş bakıyordu; metal bir şerit arabanın mavi karoserini gerdanlık gibi çevreliyordu.

“Sana seslendiği zaman ne cevap vereceğini unutma: *Buyrun efendim!* diyeceksin.”

Ugwu tekrarladı: “Buyrun efendim!”

Cam kapının önünde duruyorlardı. Ugwu’nun aklına annesinin kulübesinin çamur duvarlarının üzerinde o duvarlara şekil veren parmakların izlerinin hâlâ durduğu geldi, onlarla arasındaki farkı hissetmek için beton duvara dokunmak istedi ama kendini tuttu. Kısa bir süreliğine, şimdi tekrar orada, annesinin kulübesinde, samandan damın loş serinliği altında veya köyde oluklu demirden damı olan tek kulübede, teyzesinin kulübesinde olmayı istedi.

Teyzesi cam kapıyı tıklattı. Ugwu kapının ardındaki beyaz perdeleri görebiliyordu. Bir ses İngilizce olarak, “Evet? Girin” dedi.

İçeri girmeden önce terliklerini çıkardılar. Ugwu şimdiye dek bu kadar geniş bir oda görmemişti. Yarım daire şeklinde yerleştirilmiş kahverengi kanepelere, aralarındaki sehpalara, kitaplarla tıkış tıkış dolu raflara ve üzerinde kırmızı beyaz plastik çiçeklerin bulunduğu orta sehpaye rağmen odada hâlâ çok fazla boş yer

vardı. Efendi bir koltukta oturuyordu, üzerinde atlet ve şort vardı. Koltuğunda kaykılmıştı, bir kitap yüzünü gizliyordu, sanki az önce gelenleri içeriye çağırıldığını unutmuştu.

“İyi günler efendim! Çocuk bu” dedi Ugwu’nun teyzesi.

Efendi kafasını kaldırıp baktı. Cildinin rengi ihtiyar bir ağacın kabuğu kadar koyuydu, göğsüyle bacaklarındaki kıllarsa daha koyu ve parlak bir tondaydı. Gözlüklerini çıkardı. “Çocuk?”

“Uşak, efendim.”

“Ah, evet, uşağı getirmişsin. *I kpotago ya.*” Efendi’nin İgbocası Ugwu’nun kulaklarına tüy gibi geldi. İngilizcenin akıp giden sesleriyle renklenmiş bir İgbocaydı, sık sık İngilizce konuşan birinin İgbocası.

“Çok çalışacak” dedi teyzesi. “Çok iyi bir çocuktur. Ne yapmasını gerektiğini ona söyleyin, yeter. Teşekkürler efendim!”

Efendi cevap olarak homurdandı; Ugwu’ya ve teyzesine sanki varlıkları önemli bir şeyi hatırlamasına engel oluyormuş gibi biraz dikkati dağılmış bir ifadeyle bakıyordu. Teyzesi Ugwu’nun omzunu sıvazladı, işi becermesi gerektiğini fısıldadı ve kapiya yöneldi. O gittikten sonra, Efendi tekrar gözlüklerini takıp kitabına döndü, iyice kaykılıp bacaklarını uzatarak daha rahat bir pozisyon aldı. Sayfaları çevirirken bile bunu gözlerini kitaptan ayırmadan yapıyordu.

Ugwu kapının yanında dikilmiş bekliyordu. Pencerelerden içeri güneş ışığı süzülüyor, zaman zaman yumuşak bir esinti perdeleri havalandırıyordu. Efendi sayfaları çevirirken çıkan hışırtı hariç, oda sessizdi. Ugwu bir süre öylece ayakta durduktan sonra, yan yana kitaplığa yaklaşmaya başladı, sanki içine saklanacak gibiydi; bir süre sonra eğilip yerde, dizlerinin arasında duran rafya çantasını kucağına aldı. Çok yüksek ve keskin beyazlıktaki tavana baktı. Gözlerini kapadı; yabancı eşyalarla dolu bu ferah odayı kafasında tekrar canlandırmaya çalıştıysa da başaramadı. Yeni bir meraka kapılarak gözlerini açtı ve tüm bunların gerçek olduğundan emin olmak için etrafına baktı. Bu kanepelerde oturacağını, bu pürüzsüz ve kaygın döşemeyi cilalayacağını, bu tül perdeleri yıkayacağını düşündü.

Efendi, “*Kedu afa gi?* Adın ne?” diye sorunca irkildi, olduğu yerde dikeldi.

“Adın ne?” diye tekrar sordu Efendi ve koltuğunda doğruldu. Tepesindeki kabarık sık saçları, kaslı kolları, geniş omuzlarıyla koltuğu dolduruyordu. Ugwu daha yaşlı, daha çelimsiz bir adam hayal etmişti, ama şimdi birdenbire bu son derece genç ve güçlü, hiçbir şeye ihtiyacı yokmuş gibi görünen Efendi’yi memnun edemeyeceği korkusuna kapıldı.

“Ugwu, efendim.”

“Ugwu. Obukpa’dan geldin, değil mi?”

“Opi’den efendim.”

“On iki ila otuz arasında herhangi bir yaşta olabilirsin.” Gözlerini kısarak, “Muhtemelen on üç” diye devam etti. On üçü İngilizce söylemişti.

“Evet efendim.”

Efendi kitabına geri döndü. Ugwu ayakta duruyordu. Efendi birkaç sayfa çevirdikten sonra kafasını kaldırıp baktı. “*Ngwa*, mutfağa git. Buzdolabında yiyebileceğin bir şeyler vardır.”

“Peki efendim.”

Ugwu adımlarını ağır ağır atarak ihtiyatlı bir şekilde mutfağa girdi. Neredeyse kendi boyundaki beyaz şeyi gördüğünde bunun buzdolabı olduğunu anladı. Teyzesi bahsetmişti. Yiyeceklerin bozulmasını önleyen soğuk bir ambar demişti. Buzdolabını açınca yüzüne çarpan soğuk bir ambar demişti. Buzdolabını açınca yüzüne çarpan soğuk havaıyla nefesi kesildi. Portakal, ekmekek, bira, meşrubat: Paketler ve teneke kutular içindeki birçok şey farklı farklı katlara yerleştirilmişti, en üstte de bir butu hariç tasta-mam duran pırıl pırıl kızarmış bir tavuk vardı. Ugwu elini uzatıp tavuğa dokundu. Buzdolabından gelen güçlü esinti kulaklarına ulaşıyordu. Tavuğa tekrar dokundu ve parmağını yaladı, ardından da kalan budunu koparıp yemeye başladı, sonunda elinde sadece son kırıntısı da yalanmış kırık kemik parçası kalmıştı. Sonra ekmeekten biraz kopardı, bir akraba ziyarete gelirken hediye olarak getirse kardeşleriyle paylaşmaktan heyecan duyacağı kadar koca bir parça. Efendi belki gelip de fikrini değiştirir diye ekmeği

çabucak yedi... Yemeği bitirmiş, lavabonun yanında ayakta duruyordu, musluk açıldığında suyun kaynaktan geliyormuş gibi nasıl fişkırdığı hakkında teyzesinin sözlerini hatırlamaya çalıştığı sırada Efendi içeri girdi. Desenli bir gömlekle pantolon giymişti. Deri terliklerden burnunu uzatmış ayak parmakları belki çok temiz olduklarından kadını görünüyordu; her zaman ayakkabı giymiş ayaklara aittiler.

“Bu ne?” diye sordu Efendi.

“Efendim?” Ugwu lavaboyu işaret etti.

Efendi yaklaşmış metal musluğu çevirdi. “Evi gezmen ve çantayı koridordaki ilk odaya koyman gerek. Kafamı dağıtmak için yürüyüşe çıkıyorum, *i nugo*?”

“Peki efendim.” Ugwu onun arka kapıdan çıkışını seyretti. Uzun boylu değildi. Yürüyüşü canlı ve enerjikti, Ugwu’nun köyünde güreş şampiyonluğunu elinde tutan Ezeagu’ya benziyordu.

Ugwu musluğu kapadı, tekrar açtı, tekrar kapadı. Akan suyun ve midesindeki tavukla ekmeğin verdiği huzurun yarattığı büyüye kahkahayla gülene dek musluğu defalarca açıp kapadı. Salondan geçip koridora geldi. Üç yatak odasında raflarla masaların üzerine, banyoda lavaboyla dolapların üzerine kitaplar yığılmış, çalışma odasında da yerden tavana dek istiflenmişlerdi. Ayrıca kilerde kola kasalarıyla Premier biralara karton kutularına bitişik halde istiflenmiş eski gazeteler vardı. Kitaplardan bazıları, sanki Efendi birini okumayı bitirmeden hemen bir diğerine geçmiş gibi açık halde ters çevrilmişti. Ugwu isimlerini okumaya çalıştı, ama çoğu fazla uzun ve zordu. *Parametrik Olmayan Yöntemler. Bir Afrika İncelemesi. Büyük Varlık Zinciri. İngiltere Üzerinde Norman Etkisi*. Ayaklarının kirli olduğunu düşünerek parmaklarının ucunda odaları dolaşırken Efendi’yi memnun etme, dolayısıyla da et yenen ve yerleri serin olan bu evde kalma kararlılığı gitgide artıyordu. Efendi’nin sesini işittiği sırada tuvaleti inceliyor, klozetin siyah plastik oturağında elini gezdiriyordu.

“Neredesin adamım?” Adamımı İngilizce söylemişti.

Ugwu fırlayıp salona gitti. “Buyrun efendim!”

“Adın neydi?”

“Biz ölürken dünya suskundu.”

Chimamanda Ngozi Adichie, sinemaya da uyarlanan bu olağanüstü romanında farklı sınıflardan, farklı kesimlerden insanların savaş ve yoksullukla kesişen hayatlarını büyük bir hünere anlatıyor. Milliyetçiliğin, savaşın ve gelenekçiliğin karşısında aşkı, bedenlerini, özgürlüğü savunmaya çalışan kadınların hüzünlü ve ilham verici öyküleri kara kıtayı evrensel olanın orta yerine taşıyor. *Feminist Manifesto*'nun yazarından Baileys Ödülü'nün En İyinin En İyisi seçilen usta işi bir roman.

Revizye edilen
KDV'siz
satış fiyatı

₺ 95

Kitaplar ve E-kitaplar

ISBN 978-625-8090-22-2

9 786258 090222

Doğan
Kitap